

James P. Cannon ”Stryp inte partiet!”

Denna skrift gavs 1986 ut som pamflett av Fourth Internationalist Tendency (Fjärde internationalen-tendensen). George Breitmans inledning gör ytterligare kommentarer överflödiga.

George Breitman

Introduktion

Den 8 april 1983 hölls i San José ett medlemsmöte för Socialist Workers Partys Bay Area-distrikt (med avdelningar från San Francisco, Oakland och San José) för att höra en rapport om de senaste tre i en rad uteslutningar som anstiftats av SWP:s ”centrala ledningsgrupp” under ledning av Jack Barnes. Under diskussionsstunden kommenterade Asher Harer, sedan lång tid partimedlem från San Francisco, de nyligen kungjorda ”organisatoriska normer” som under hot om uteslutning förbjöd SWP-medlemmar att stå i förbindelse med medlemmar i andra avdelningar. Harer sade att om James P. Cannon, en av SWP:s grundare, levde idag skulle han inte ha kunnat vara med i SWP. Cannon meddelade sig ofta direkt med medlemmar i andra avdelningar i alla sorters frågor och Harer sade att han hade ett arkiv med brev från Cannon som bevisade detta.

Harer besvarades av Clifton DeBerry, medlem i Nationella kontrollkommissionen, f d medlem av Nationella kommittén och f d presidentkandidat. Han sade: ”Om James P Cannon skrev sådana brev idag skulle han ha uteslutits.” DeBerry tillade att SWP idag är ett ”mer disciplinerat” parti än på Cannons tid. Vissa medlemmar i Nationella kommittén som stödde de nya normerna var också närvarande, men ingen av dem tog avstånd från vad DeBerry sagt.

DeBerrys yttranden har varken förr eller senare upprepats i skriftlig form, men var mycket avslöjande. Under mer än ett år hade SWP-ledningen anklagat oppositionella inom Nationella kommittén för kränkningar av partiets organisatoriska principer (”normer”) som ledningen påstod sig försöka upprätthålla och försvara. Och nu hade DeBerry vräkt ur sig sanningen: Till och med partiets grundare skulle ha slängts ut som ”odisciplinerad” om han levde 1983 och försökt fungera i enlighet med de organisatoriska normer som rådde i partiet från dess grundande fram till hans död 1974. Eftersom dessa normer aldrig hade ändrats under Cannons tid eller senare, har de definitivt kränkts – inte av de oppositionella utan av ledningen själv som omtolkade och gav dem ett nytt innehåll utan att ens formellt diskutera eller ändra dem.

Under året som följde uteslöt SWP-ledningen alla kända eller misstänkta oppositionella, olik-tänkande eller kritiker. Den verkliga orsaken till uteslutningarna var att de hade politiska meningsskiljaktigheter med eller tvivel om ledningens nya orientering mot castroismen och bort från trotskismen, och att ledningen var rädd att debattera denna linje med dem inför SWP:s medlemmar. Den påstådda orsaken som gavs av ledningen var att de uteslutna medlemmarna på olika sätt hade kränkt partiets traditionella organisatoriska principer, speciellt 1965 års resolution ”The Organizational Character of the Socialist Workers Party” [SWP:s organisatoriska karaktär].

Föreliggande skrift består av tre brev och texten till ett tal av Cannon från 1966 och 1967, vilka slutgiltigt bevisar att Cannon inte delade den aktuella SWP-ledningens tolkning av resolutionen från 1965. SWP:s verkliga tradition vad gäller demokratisk centralism är helt annorlunda än den som dagens ledning hävdar att den var. Precis som Trotskij är Cannon ett vittne mot Barnesgruppens revisionistiska politiska och organisatoriska inriktning.

1965 var Cannon 75 år gammal och levde i Los Angeles. Han var partiets nationella ordförande, men inte längre ansvarig för de dagliga aktiviteterna som sköttes av den Politiska

kommittén och partisekreteraren Farrel Dobbs från partihögkvarteret i New York. När Politiska kommittén beslöt att lägga fram en resolution om organisatoriska principer på konventet 1965, valde den en kommitté bestående av Dobbs, Geoge Novack och Cannon som skulle förbereda ett utkast. Dobbs skrev det och Novack redigerade det. En kopia skickades till Cannon som skickade tillbaka det utan kommentar. Han ansåg att utkastet var illa skrivet och alltför oklart i vissa nyckelfrågor, men gjorde inga försök att förbättra eller skriva om det. Han deltog inte vid 1965 års partikonvent som antog resolutionen med rösterna 51 mot 8.

Under 1968 avbröt Cannon all direkt brevväxling med particentrumet i New York. Men innan dess skrev och sade han under 1966 och 1967 några saker som visade att han inte höll med de medlemmar i Politiska kommittén som tolkade resolutionen från 1965 som en signal att ”skärpa” eller ”centralisera” partiet, vilket han ansåg endast skulle kunna skada partiet, kanske dödligt.

1. Försök inte driva igenom en icke existerande lag

Cannons brev den 8 februari 1966 hade följande bakgrund: Arne Swabeck, en av partiets grundare och medlem av Nationella kommittén, hade under sju år försökt omvända SWP från trotskism till maoism. Trots upprepade försök före och under SWP:s nationella konvent 1959, 1961, 1963 och 1965 gjorde hans lilla grupp föga framsteg bland medlemmarna. Hans grupp började allt mer ignorera partiets normala diskussionsvägar och skickade sina idéer till utvalda medlemmar via brev. Detta ledde fram till att Larry Trainor, medlem av Nationella kommittén i Boston, krävde disciplinära åtgärder mot Swabeck och hans förbundne i Nationella kommittén, Richard Fraser. Genom cirkulär till Politiska kommittén meddelade Tom Kerry att frågan skulle tas upp vid ett möte med Nationella kommittén som skulle hållas i slutet av februari.

Cannons brev riktade sig till de som stödde Nationella kommitténs majoritetstendens (vilket utestängde anhängarna till Swabecks och Fraser-Clara Kayes tendenser osv.). Cannon försökte övertyga majoriteten om att politisk diskussion och skolning var svaret på minoritetstendenser, inte disciplinära åtgärder. ”Det finns absolut *ingen partilag eller något prejudikat för ett sådant agerande*”, sa han, ”och vi kommer att få alla sorters problem i partiets led och i Internationalen, om vi försöker genomföra detta slags *experiment för första gången*... Det vore mycket illa om SWP helt plötsligt beslöt sig för att bli tuffare än kommunistpartiet [på 1920-talet] och försöka driva igenom *en icke existerande lag* – som inte kan genomdrivas utan att skapa alla möjliga sorters missnöje och splittring.” (Kursivering tillagd)

Detta skrevs fem månader efter det att resolutionen från 1965 antagits. Det visar att Cannon inte såg något i den resolutionen som skulle kunna åberopas som ”partilag eller prejudikat” för de slags disciplinära åtgärder som Barnes ledning vidtog under 1980-talet.

Nationella kommitténs februarimöte 1966 ansåg att Cannons argument var övertygande. De ville inte ”för första gången” i partiets historia genomföra experimentet att försöka upprätthålla en ”icke existerande lag.” Så hela frågan avskrevs – fram till efter Cannons död.

2. Orsaker till SWP:s överlevnad och dess nya vitalitet under 1960-talet

Cannons föredrag den 6 september 1966 var ett av ”mina sista tal innan jag gick i pension så att säga”, sade han kort tid före sin bortgång. Det hölls under en skolningskonferens vid ett veckoslutsläger som anordnats nära San Francisco på ”arbetarklassens dag” och var avsett för SWP- och YSA-medlemmar snarare än för allmänheten. Till formen var föredraget en diskussion om SWP:s och FI:s historia, som Cannon använde för att uttrycka sina tankar om de problem som SWP 1966 stod inför, dess starka och svaga sidor, det tryck som det utsattes för och de lärdomar från det förgångna som det kunde lära av för nuet och framtiden. Även om föredraget till stor del uttrycktes i historiska termer förstod erfarna åhörare vad Cannon

ville ha sagt, ”Jag tror att vi nu har några svåra problem och måste fundera över hur vi ska hantera dem.” SWP-ledningen gav aldrig ut talet (som nedtecknades från en bandinspelning och redigerades av Evelyn Sell 18 år senare, efter att hon hade uteslutits från SWP som oppositionell, och gavs ut i *Bulletin in Defense of Marxism*, nr 14, december 1984).

Cannons främsta farhåga var här att vissa SWP- och YSA-ledare inte i tillräckligt stor utsträckning motsatte sig och opponerade sig mot det skadliga inflytandet från den ”Nya vänstern” som de träffade på i antikrigs- och studentrörelserna. Vissa ”yngre kamrater”, sade han, gav honom intrycket att de inte till fullo tillgodogjort sig internationalismens huvudprinciper. Hans betoning på SWP som ”revolutionär fortsättare” riktades inte bara mot Nya vänstern utan även mot de inom SWP och YSA som ignorerade detta faktum eller ansåg det vara oviktigt. Hans krav på polemik mot oppositionella riktningar (”ett revolutionärt partis kännetecken”) härrörde från hans övertygelse om att det fanns en tvekan bland ledare inom SWP och YSA att öppet klargöra sina meningsskiljaktigheter med Nya vänstern. I likhet med större delen av föredraget var det inte enbart en kritik av Nya vänstern utan även av de parti- och YSA-medlemmar som han ansåg försummade den teoretiska och skolande kampen mot Nya vänstern.

Men Cannon missade inte heller tillfället att ta upp frågan om partidemokratien som han funderat över under de senaste två åren eller mer. Han började med att beröra den ”flexibla demokrati” som hade gjort det möjligt för partiet att överleva historiskt: ”Vi försökte aldrig avgöra åsiktsskillnader genom att undertrycka dem. Fri debatt – inte veckans alla dagar men vid fast reglerade tidpunkter, med fullständiga garantier för minoriteten – är en nödvändig förutsättning för hälsa och styrka för en organisation som vår.” Det föll honom aldrig in att tillägga att något av detta skulle ha reviderats av resolutionen från 1965.

Han fortsatte med att anmärka att fraktionsverksamhet kunde spåra ur eller bli principiös. ”Men å andra sidan”, sa han, ”om partiet fortsätter att leva år efter år utan några fraktionsstrider behöver det inte vara ett tecken på *hälsa* – det kan vara ett tacken på att partiet *sover*; att det inte är något riktigt parti. I ett levande parti finns meningsskiljaktigheter, skillnader i bedömning och så vidare. Men det är ett tecken på *liv*.” Dagens SWP-ledare säger nästan aldrig liknande saker numera; och även när de gör det menar de något annat än vad Cannon menade.

3. En trend i fel riktning

1966 förde SWP-medlemmar fram frågan om att sätta delar av resolutionen från 1965 på pränt genom tillägg till partiets stadgar vid nästa nationella konvent. En programkommitté utsedd av Politiska kommittén (Reba Hansen, Harry Ring och Jean Simon [Tussey]) började, i samråd med den nationella organisationssekreteraren Ed Shaw, att ta föreslagna stadgeändringar under övervägande, inklusive en som ändrade det sätt på vilket Kontrollkommissionen valdes och fungerade.

I sitt svar (återgivet i *Bulletin in Defense of Marxism*, nr 8, juni 1984), var Cannon ganska upprörd över detta förslag, speciellt då han såg det som en del av en farlig trend: ”Alla dessa nya utspel och förslag som går ut på att mixtra med stadgarna som tjänat partiet så väl tidigare, med målet att ’strama upp’ centraliseringen, utgör så vitt jag kan se för närvarande en trend i fel riktning. Partiet (och YSA) är redan alltför ’stramt’ och om vi fortsätter ytterligare i denna riktning riskerar vi att strypa partiet till döds.”

Större delen av Cannons brev handlade om varför partiet skulle må bättre av att Kontrollkommissionen förblev ett ”oberoende” eller ”separat” organ valt av det nationella konventet i sin helhet, än att bara utgöra en underkommitté till Nationella kommittén. Men han tog även tillfället i akt att betona att vi måste ”leva som vi lär” när det gällde existerande stadgebestäm-

meler om ”att skydda varje partimedlem mot möjligt myndighetsmissbruk av Nationella kommittén”. Det fanns inget tvetydigt i denna hans inställning:

”I dagens politiska klimat och med de pågående förändringarna av partiets sammansättning, måste den demokratiska centralismen användas flexibelt. Åtminstone 90 procent av betoningen måste läggas på den demokratiska sidan och inte på några vansinniga planer att ’strama upp’ partiet så till den grad att frågor är ovälkomna och kritik och debatt kvävs. Detta är ett recept för att döda partiet...”

Cannon ansåg helt klart inte att 1965 års resolution rättfärdigade den sorts odemokratiska förändringar som den ”centraliserande” Barnes-ledningen gjorde i namn av 1965 års dokument under 1970- och 1980-talen. Cannons brev fick effekt – inget av de förslag han varnade för rekommenderades av stadgekommittén eller antogs av konventet 1967.

4. SWP:s stolta tradition

Fallet Arne Swabeck kom upp igen 1967, när både ett nationellt SWP-konvent och en världskongress för Fjärde internationalen [FI] hade inplanerats. Vid det laget hade Swabeck gett upp allt hopp om SWP och FI. Istället för att försöka övertala dess medlemmar ytterligare en gång angrep han SWP:s politik offentligt i ett brev till en fientligt inställd grupp i England (Healy-terna). På detta överlagda disciplinbrott begärde Politiska kommittén att Nationella kommittén skulle suspendera honom som medlem i avvaktan på det förestående konventet.

Cannon hade inga som helst sympatier för Swabecks politik eller organisatoriska metoder, men han ansåg det vore ”opraktiskt” att inleda konventet och världskongressen med att utestänga den ende artikulerade kritikern av partiets ställningstaganden och handlande. Han yrkade därför på att Swabecks provokation skulle behandlas genom att man publicerade Swabecks brev tillsammans med ett genomarbetat politiskt svar. Detta ”underordnande av disciplinära åtgärder under de större målen med politisk skolning” – som han kallade en fortsättning av partiets stolta tradition – hade tidigare alltid tjänat partiet väl hävdade han, och skulle i fallet Swabeck ”tjäna skolningen av partiets nya generationer och befastandet av partiets uppfattningar bättre” än den föreslagna avstängningen.

De flesta av Nationella kommitténs medlemmar hade en annan mening än Cannon. De ansåg att Swabecks disciplinbrott var alltför flagrant för att ignoreras, och ansåg att han redan besvarats politiskt gång på gång, så disciplinära åtgärder skulle i detta fall inte utgöra något brott med SWP:s stolta traditioner. Nationella kommittén suspenderade Swabeck som fortsatte angripa SWP offentligt och han uteslöts kort därefter. Skillnaderna mellan majoriteten i Nationella kommittén och Cannon var i detta fall taktisk och man kan se logiken och fördelarna i båda sidornas inställningar. Men Cannon kanske såg lite längre framåt än de flesta av Nationella kommitténs medlemmar.

Swabeck hade så misskrediterat sig, sade Cannon till Politiska kommittén, att den direkta effekten av partiets reaktion på den nya provokationen inte skulle bli speciellt stor vare sig han suspenderades eller ej. ”Men de långsiktiga effekterna på partiets politiska skolning och dess förberedelser för att klara av gamla problem i nya former kan verkligen bli väldigt stora.” Det står klart utifrån detta att Cannon bekymrade sig för något mycket större än Swabecks öde; att han försökte varna partiet för faror som gick utöver frågan om huruvida man skulle suspendera Swabeck eller ej före kongressen; att han fruktade att misstag i denna fråga skulle få långsiktiga skadliga effekter på partiet, dess politiska skolning och dess förmåga att fullgöra sitt revolutionära uppdrag.

Fallet Swabeck föll snart i glömska, men de faror som bekymrade Cannon är värda att idag åter erinra sig, efter det att SWP-ledningen, i ett brutalt brott mot partiets traditioner att låta disciplinära åtgärder underordnas politiska diskussioner och klargöranden, uteslöt och på

andra sätt fördrev alla medlemmarna som misstänktes hysa oppositionella åsikter (oavsett om de var uttalade eller ej). SWP-ledningen ”rättfärdigade” denna utrensning genom att anklaga de uteslutna för att vara splittrare som, ”precis som Swabeck”, stod utanför partiet enbart på grund av deras egen brist på disciplin och lojalitet. Men alla inom SWP vet att de flesta som uteslutits kämpade för att vara kvar i partiet, till skillnad från Swabeck, och fortfarande kämpar för att återinsättas, även det till skillnad från Swabeck. De flesta medlemmarna i FI vet också detta, ty vid världskongressen i februari 1985 röstade den överväldigande majoriteten för kravet att de uteslutna medlemmarna skall få komma in igen. Kampen för SWP:s traditioner fortsätter, men SWP-ledningen kämpar på motsatta sidan.

I maj 1983, en månad efter Harer-DeBerry-debatten i San José, höll Nationella kommittén ett möte i New York där oppositionella ställde Cannons inställning vad gäller demokratisk centralism mot Barnesgruppens. Barnes tog till slut till orda och sade, ”Det verkar som om vi måste rädda Cannon från dessa människor på samma sätt som vi räddade Trotskij från sekteristerna.” Barnes hade ”räddat” Trotskij vid en YSA-kongress 31 december 1982 i ett tal med titeln ”Deras Trotskij och vår” (*New International* hösten 1983). Det var en ganska unik sorts räddning då Barnes i sitt tal försökte framställa Trotskij och största delen av hans arbete som sekteristiskt och skadligt. En liknande ”räddning” av Cannon skulle innebära en total omvärdering av hans arbete och hans plats i SWP:s och FI:s historia. I samma stund som Barnes yttrade detta löfte eller hot sammanställdes en dossier som skulle ”bevisa” att Cannon hade varit en ”Stalinofob” under 1930 och 40-talen osv. Vare sig ett sådant material kommer att publiceras eller ej, är det uppenbart att Barnesgruppen allt mer måste avskilja sig från Cannon och cannonismen, eftersom den avlägsnar sig allt längre bort från dem politiskt och organisatoriskt. Botemedlet innefattar ett objektiv studium av Cannons skrifter, av vilka många lyckligtvis finns utgivna.

Maj 1985

Försök inte driva igenom en icke existerande lag

8 februari 1966

Till enbart Nationella kommitténs majoritet

Till sekretariatet

Kära kamrater

Jag känner mig ganska olustig inför cirkuläret från Tom [Kerry] daterat 28 jan, bifogat är en kopia av Larry T[rainor]s brev från 15 jan och Arne [Swabeck]s brev från 7 januari adresserat till Larry och hans brev från 14 dec adresserat till Rosemary och Doug [Gordon], och dessutom cirkulär från Al A som tillkännager sitt beslut att gå med i PLP [Progressive Labor Party] (vilket jag redan sett lokalt).

Swabecks brev och [Clara] Kaye-dokumentet, som jag fått tidigare, riktar allvarlig kritik mot partiets och ungdomarnas agerande under Thanksgiving-konferensen i Washington¹ och framför annan allvarlig och även grundläggande kritik mot partiets politik och handlande i allmänhet.

¹ Ett antikrigskonvent och en antikrigsdemonstration vid Vita huset hölls i Washington DC, 25-28 december 1965, med stöd av National Coordinating Committee to End the War in Vietnam. Konventet utmärktes av heta kontroverser mellan radikala och liberala krafter, vilket medförde hårda diskussioner om antikrigspolitiken inom SWP. Cannons åsikter om konferensen, som gavs i ett tal i Los Angeles i december 1965, publicerades i *International Socialist Review*, oktober 1974 och omtrycktes i *Education för Socialist Bulletin*, ”Revolutionary Strategy in the Antiwar Movement”, april 1975, sid. 12-17.

Som jag ser det består problemet i hur man på ett effektivt sätt hanterar dessa utmaningar och hur man på samma gång befordrar skolningen av partiet och ungdomen – i ljuset av vår tradition och erfarenheter under en tid av över 37 år sedan Vänsteroppositionen i detta land inledde sitt arbete under Trotskij's vägledning. Man kan mycket väl här även inbegripa den amerikanska kommunismens första tio år dessförinnan, vilka åtminstone jag lärde mig och kommer ihåg mycket av efter att ha gjort saker på fel sätt.

Larrys brev från 15 jan. föreslår disciplinära åtgärder och Toms brev från 28 jan. upplyser oss om att Politiska kommittén har fört upp disciplinfrågan på mötets dagordning, vilket enligt min åsikt är fel väg att gå.

Den troligen svåraste läxan jag var tvungen att lära av Trotskij, efter tio år av dålig skolning genom kommunistpartiets fraktionsstrider, var att låta organisatoriska frågor vänta till dess de omstridda politiska frågorna var helt klargjorda, inte enbart i Nationella kommittén utan även bland partimedlemmarna. Det är ingen överdrift, utan hela och slutliga sanningen, att vårt parti har hela sin existens idag att tacka för att vissa av oss lärde sig denna hårda läxa och även lärde oss hur man tillämpar den i praktiken.

Från den utgångspunkten anser jag att det kommande mötet borde utformas så att det uppfattas som en skola för att undervisa och för partiet klargör de politiska frågor som den nya dispyten handlar om, där de flesta har växt fram ur tidigare dispyter med vissa nya inslag och absurditeter.

Detta mål kommer att bäst uppnås om angreppen och kritiken besvaras punkt för punkt i en atmosfär som är fri från illvilliga personliga anklagelser och giftiga hot om organisatorisk disciplin. Våra unga kamrater behöver framför allt *lära*; och detta är det bästa, i själva verket enda sättet, för dem att lära sig vad de behöver veta om de nya dispyterna. De känner inte till allt ännu. Det faktum att en del av dem troligen tror att de redan känner till allt, gör det bara desto mer tillrådligt att förvandla mötena till en skola där frågor och svar utbytes fritt och tålmodigt fram och tillbaka.

Det klassiska exemplet för all framtid, när det gäller hur man genomför politiska diskussioner så att kadern skolas, framgår ur de två böcker som växte fram ur den principiella konflikten med den småborgerliga oppositionen 1939-40.² Jag tror att de två böckerna, nu 26 år senare, fortfarande är fräscha och levande eftersom de försöker besvara och klargöra alla viktiga frågor som diskussionerna rör och lämnar disciplinära och organisatoriska åtgärder åt sidan för senare överväganden.

Jämfört med de systematiska, organiserade brotten mot normala disciplinära regler och förfaranden som den småborgerliga oppositionen begick under den striden, liknar Kirks [Richard Fraser] och Swabecks oegentligheter ungdomliga upptåg. Icke desto mindre insisterade Trotskij redan från början på att alla förslag, eller till och med tal eller hot, om disciplinära åtgärder skulle läggas åt sidan fram tills de politiska meningsskiljaktigheterna hade klarlagts och avgjorts. Partiet blev som pånyttfött och omskolat under denna historiska kamp, och stod väl rustat för att kunna stå emot under de svåra dagar som skulle komma, just för att denna politik efterföljdes.

Vad gäller de disciplinära åtgärder som föreslås i Larrys brev, och åtminstone antyds av Politiska kommitténs åtgärd att föra upp frågan på mötets dagordning – så tror jag inte vi har mycket att komma med i detta ärende som det ser ut nu. Ska vi straffa två medlemmar av Nationella kommittén för att de spritt sin kritik utanför själva kommittén? Det finns absolut

² [Till marxismens försvar](#) av Leo Trotskij och [Kampen för ett arbetarparti](#) av Cannon (Bokförlaget Röda Rummet 1983 och 1979) besvarar de ståndpunkter som framfördes av SWP-minoriteten, under ledning av Max Shachtman, Martin Abern och James Burnham, vilka lämnade partiet 1940 efter en bitter fraktionsstrid.

ingen partilag eller något prejudikat för ett sådant agerande och vi kommer att få alla sorters problem i partiets led och i internationalen, om vi försöker genomföra detta slags experiment för första gången.

Vi har alltid ansett att ett lämpligt och ansvarsfullt förfarande kräver att partiets ledare håller sina meningsskiljaktigheter och sin kritik inom Nationella kommittén fram tills en öppen debatt kan hållas vid ett möte och en debatt i partiet formellt kan stadsfästas. Men det har aldrig fungerat med oansvariga människor och kommer heller aldrig att göra det; och detta slags problem kan inte botas med disciplin.

Under vänsteroppositionens första fem år tog Shachtman och Abern upp varje dispyt inom kommittén, stor som liten, i New York-föreningen – med obegränsad debatt och klander av kommittén majoritet genom en blandad samling av kvalificerade dumheter som får dagens kritik av partiets politik, från den ena ändan av landet till den andra, att jämförelsevis framstå som välartade söndagsskolelever. Det fanns inget annat att göra än att rida ur stormen. Alla sorters disciplinära åtgärder skulle ha provocerat fram en splittring som inte skulle ha förklarats och rättfärdigats inför den radikala allmänheten.

Vad jag minns har det inte funnits någon period under våra 37 år när en kritisk opposition väntat speciellt länge innan den spred sina idéer utanför kommitténs led, trots vår förklaring att ett sådant uppträdande var otillbörligt och oansvarligt. Vi skolade och härdade våra kadrer under alla år och årtionden genom att bemöta all kritik och alla motståndare *politiskt* och skolade dem som kunde skolas.

Jag kommer att till de tidigare relaterade exemplen med kampen med den småborgerliga oppositionen lägga till två mindre exempel.

1. Omedelbart efter vår rättegång i Minneapolis 1941 underkände den välkände [Grandizo] Munis vårt uppträdande vid rättegången med att det saknade ”stolt tapperhet” och att vi kapitulerade inför legalism och alla andra brott och smutsiga trick. Jag svarade Munis genom att ta upp hans kritik punkt för punkt och besvarade dem utan tvetydighet eller undanflykter. Som kanske några av er minns gavs Munis’ brev och mitt svar ut i en pamflett med namnet ”Defence Policy in the Minneapolis Trial” [Försvarspolitikerna under rättegången i Minneapolis], så att alla partimedlemmar och andra som kunde vara intresserade kunde höra båda sidor och avgöra för sig själva.

Den pamfletten publicerades för 24 år sedan och jag har personligen aldrig sedan dess hört ett ljud av kritik från någon om vårt uppträdande vid rättegången. Tvärtom har mitt vittnesmål ”Socialism inför rätta” har kommit ut i nytryck flera gången i ett antal upplagor och, efter vad jag förstår, alltid varit vårt partis populäraste pamflett.³

2. Jag noterar att YSA nyligen, i en intern diskussionsbulletin, publicerat mina två tal vid plenarmötet 1948 om handlade om Wallaces Progressive Party och vår valkampanj 1948.⁴ Omständigheterna kring de talen har samband med det kommande mötet.

Knappt hade Wallaces kandidatur som kandidat för Progressive Party meddelats, förrän Swabeck i Chicago, efter att ha rådgjort med sig själv, att detta var det sedan länge efterlängtnade arbetarpartiet och att vi alla måste gå med i det med hull och hår. Utan att invänta plenarmötet, eller ens Politiska kommittén, för att diskutera frågan och ta ställning, ställde han

³ Svenska utgåvan (1982) av [Socialism inför rätta](#), med Cannons vittnesmål vid rättegången i Minneapolis 1941, innehåller även kritiken från Grandizo Munis och Cannons svar som appendix.

⁴ Cannons två tal vid SWP:s partistyrelses möte i februari 1948, där han analyserar det nya Progressive Party under ledning av Henry Wallace och föreslår att SWP detta år för första gången ska ställa upp med en egen kandidat i presidentvalet, har återutgivits i *Education for Socialists Bulletin*, ”Aspects of Socialist Election Policy”, mars 1971, sid 21-34.

snabbt upp [Mike] Bartell och Manny Trbovitch och den lokala exekutivkommittén och sedan, snabbt som ögat, hela Chicagoavdelningen till stöd för Wallaces kandidatur och för att gå med i Progressive Party på gräsrotsnivå. Det fanns också starka sympatier för denna politik i Los Angeles, Buffalo, Youngstown och andra partiavdelningar. Diskussionen vid plenarmötet borde studeras i ljuset av dessa omständigheter.

Mina två tal var från början till slut ägnade att ge en politisk analys av problemet och punkt för punkt besvara varje invändning som Swabeck och andra kritiker gjort. Det är värt att notera, för de som är villiga att lära från tidigare erfarenheter, att Swabecks oansvariga handlande och brott mot vad Larry betecknar som ”kommittédisciplin” inte nämndes någon enda gång.

Det fanns en orsak till utelämnandet, även om ett sådant uppförande var ett precis lika stort irritationsmoment då som nu. Orsaken till utelämnandet var att vi på mötet ville ägna hela uppmärksamheten åt de grundläggande politiska problem som det hela handlade om och de politiska lärdomar som man kunde dra ur denna dispyt. Mina tal, såväl som inlägg från andra kamrater vid mötet, fick till resultat att den stora majoriteten av de som närvarade vid mötet övertygades och att även motståndarnas tillförsikt vad gäller deras egen inställning fick en ordentlig törn. När väl den nationella kongressen inleddes några få månader senare stod partiet fast enat och var övertygat om att beslutet att ställa upp med en egen kandidat 1948 var korrekt.

”Kommittédisciplin” kommer ur övertygelse och en känsla av ansvarstagande; den kan inte påtvingas genom partilagor eller hot. Jag har tidigare sagt att vi aldrig under mer än 37 år av vår självständiga historia försökt driva fram en sådan disciplin. Det fanns emellertid en sådan lag, eller åtminstone en ömsesidig överenskommelse med den innebörden, inom kommunistpartiet under min inkubationstid där. Men vad blev resultatet i praktiken?

Formellt var alla diskussioner och tilldragelser inom politiska kommittén och på plenarmötena förseglade med sju insegel. I praktiken dröjde det mindre än 24 timmar efter mötet innan de olika fraktionerna hade spritt fullständiga rapporter på hemliga ”lökskalspapper” till alla anhängare i hela partiet. Inte ens kommunistpartiet med sin hårda disciplin ställde någon till svars för dessa hemliga verksamheter.

Det vore alltför illa om SWP helt plötsligt beslöt sig för att bli tuffare än kommunistpartiet och försöka genomdriva en icke existerande lag – som inte kan genomdrivas utan att skapa alla möjliga sorters missnöje och splittring, för att inte tala om att fördunkla de allvarliga politiska meningsskiljaktigheterna som måste diskuteras och klargöras för partimedlemmarnas skolning.

Jag vill gärna att kopior av detta brev görs tillgängligt för de av Nationella kommitténs medlemmar som fick Toms brev av den 28 jan.

Kamratligen

James P Cannon

Orsaker till SWP:s överlevnad och dess nya vitalitet under 1960-talet

Det parti som vi här representerar har om en månad sitt ursprung för 38 år sedan när jag och Martin Abern och Max Shachtman, alla medlemmar av kommunistpartiets Nationella kommitté, uteslöts på grund av att vi insisterade på att stödja Trotskij och den ryska oppositionen under den internationella diskussionen. Med tanke på dödstalet på organisationer som vi har noterat över åren, förefaller det anmärkningsvärt att detta parti fortfarande visar tecken

på ungdomlighet. Det är kännetecknet på en levande rörelse: dess kapacitet att dra till sig de unga. Många försök att skapa olika sorters radikala organisationer har gått under, tynat bort på det problemet. Gamlingarna hängde kvar men något nytt blod kom inte in. Organisationerna, en efter en, antingen dog eller förtvinade (vilket kanske är ett öde värre än döden).

Enligt min åsikt är det vissa orsaker som gör att vår rörelse överlevt och tecknen på ett nytt uppsving av vitalitet i det. Jag kommer att räkna upp vissa av de viktigaste orsakerna som förklarar detta.

Internationalismen och SWP

För det första och framför allt, insåg vi för 38 år sedan att det i den moderna världen är omöjligt att organisera ett revolutionärt parti i ett enda land. Alla problem i världens olika länder är idag så sammanflätade att de inte kan lösas enbart med en nationell politik. Den senaste att erfara sanningen i detta uttalande är Lyndon B Johnson. Han försöker lösa problemen med den amerikanska utrikespolitiken med tumskruvspolitik i Texas-stil. Det fungerar inte. Vi beslöt att vi skulle vara internationalister först, sist och hela tiden och att vi inte skulle försöka bygga ett rent amerikanskt parti med amerikanska idéer – för amerikanska idéer är väldigt sällsynta vad gäller kreativ politik. Genom att bli en del av en internationell rörelse och därigenom kunna delta i ett internationellt *samarbete* och dra fördel av idéer och erfarenheter från andra i andra länder – såväl som att bidra med våra idéer till dem – så skulle vi få bättre möjligheter att skapa en livskraftig revolutionär rörelse i detta land.

Jag tror att detta stämmer idag mer än någonsin. Ett parti som inte är internationalistiskt är sorgligt föråldrat och i högsta grad dödsdömt. Jag vet inte om våra yngre kamrater helt och fullt förstått denna grundläggande, fundamentala idé eller inte. Jag har intrycket att de ibland förstår den rätt slentrianmässigt, tar den för given, istället för att förstå den i grunden: att internationalism framför allt innebär *internationellt samarbete*. Affärerna, svårigheterna dispyterna i varje parti i Fjärde internationalen måste bli vår angelägenhet – precis som våra problem måste bli deras angelägenhet. Det är inte enbart vår rätt, utan vår *skyldighet* att delta i alla diskussioner som uppstår i hela internationalen, såväl som att det är deras rätt och deras skyldighet att delta i våra diskussioner och dispyter.

Vår revolutionära kontinuitet

Den andra anledningen till vårt partis uthållighet som jag vill ta upp är det faktum att vi inte låtsas som om vi har en ny uppenbarelse. Vi tillhör inte dessa ”personer från ingenstans” som ni idag ser springa runt på universiteten och andra ställen och säger ”Vi måste börja om från noll. Allt som skett tidigare är ute.” Tvärtom baserar vi oss på den revolutionära rörelsens kontinuitet. Efter att vi uteslutits från kommunistpartiet blev vi inte antikommunister. Tvärtom sade vi att vi var de sanna representanterna för kommunistpartiets bästa traditioner. Om ni läser aktuell litteratur så kommer ni att finna att vi är de enda som försvarar den amerikanska kommunismens första tio år. Kommunistpartiets officiella ledare vill inte prata om det alls. Likväl var detta tio rika och givande år som vi hade *bakom oss* när vi började den trotskistiska rörelsen i detta land. Innan dess hade vissa av oss runt tio års erfarenhet från IWW och Socialist Party och i olika klasstrider runt om i landet. Vi sa att vi var arvtagarna till IWW och Socialist Party – allt som var bra och meningsfullt och revolutionärt i dem. Vi hyllar Knights of Labor [Arbetets Riddare] och Haymarketmartyrerna. Vi är alls inga nykomlingar. Vi är *efterföljare*.

Vi har till och med längre rötter än så. Vår historia sträcker sig ända till ”Det kommunistiska Manifestet” från 1848 och till Marx och Engels, författarna till detta dokument och andra skrifter. Vår historia sträcker sig tillbaka till Pariskommunen 1871 och den Ryska

revolutionen 1917. Vår historia sträcker sig till Lenin och Trotskij och Vänsteroppositionens kamp i det ryska sovjetpartiet och i Komintern.

Vi sa ”Vi är *efterföljarna*” Och vi var verkligen det. Vi var dödligt allvarliga om detta och vi var mycket aktiva från första början. Detta är ett av kännetecknen på en grupp, den må vara hur liten som helst, som har självförtroende. Vi gick i polemik med alla andra som gjorde anspråk på att leda den amerikanska arbetarklassen: först och främst stalinisterna och de reformistiska socialdemokraterna och fackpamparna och alla andra som hade någon humbug-medicin för att lösa de arbetande människornas problem. Polemik är kännetecknet på ett revolutionärt parti. Ett parti som är ”alltför för snällt” för att ge sig in i det vissa kallar ”käbbel”, ”kritik” är alltför snällt för att leva någon längre tid i politikens malström.

Politik är till och med värre än baseboll i det avseendet. Leo Durocher som hade ett dåligt rykte men som vann mästartiteln i National League åt New York Giants och fortsatte med att vinna världsmästartiteln över Cleveland Indians förklarade detta faktum i rubriken till en artikel han skrev. ”Nice Guys Finish Last” [Snälla grabbar kommer sist]. Detta gäller både politiken och baseboll.

Om vi är oeniga med andra människor så måste vi säga det! Vi måste klargöra *varför* vi inte håller med så att frågande unga människor, som söker efter en organisation som kan företräda deras förväntningar och ideal, kan upptäcka skillnaderna mellan olika partier. Det finns inget värre än att dölja åsiktsskillnader när dessa rör grundläggande frågor.

Inriktning mot arbetarklassen

En annan orsak till att vår rörelse överlevde den tidiga hårda perioden var vår *inriktning*. Som marxister var vi alltid inriktade gentemot arbetarklassen och dess organisationer. På den tiden föll det oss aldrig in att man kunde krossa kapitalismen över arbetarklassens huvud.

Marxismen hade lärt oss att den stora tjänsten kapitalismen givit mänskligheten är att den ökat samhällets produktivitet och samtidigt skapat en arbetarklass som skulle ha intresse och styrka att krossa kapitalismen. Genom att skapa denna miljonhövdade lönearbetande klass, sade Marx, har kapitalismen skapat sina egna dödgrävare. Vi såg det som vår uppgift som revolutionärer att inrikta vår aktivitet, vår agitation och vår propaganda gentemot arbetarklassen i detta land.

Att gå från teori till handling

En annan orsak till vår exempellösa varaktighet var att vi inte enbart läste böckerna och lärde oss formlerna. Många människor har gjort det – och det är allt de gjort och de kunde gärna ha stannat hemma. Trotskij anmärkte mer än en gång, under de tidiga åren, om en del människor som lekte med idéer i vår internationella rörelse. Han sa: de har förstått alla formlerna och de kan upprepa dem utantill, men de har inte införlivat dem i sitt kött och blod så det räknas inte. När du får in marxismens formler i ditt kött och blod innebär det att du har en *oemotståndlig* ingivelse och vilja att gå från teori till handling.

Som Engels sade till de sekteristiska socialisterna i USA under 1800-talet: Vår lära är ingen dogm, utan en vägledning till handling. Den som studerar marxismens teorier och inte gör något för att gå till handling bland arbetarklassen kunde lika väl ha stannat kvar i sängen. Vi var inte sådana. Vi steg fram ur historiens erfarenheter, men vi var aktivister såväl som marxistiska studenter.

Förmågan att lära

Ytterligare en orsak till vår överlevnad: en faktor som arbetar till vår fördel var vår *ödmjukhet*. Ödmjukhet är förutsättningen för inläring. Om du kan allt redan från början kan du inte lära dig något mer. Vi lärde oss den hårda vägen 1928 att det fanns en mängd saker vi

inte kände till – efter alla våra erfarenheter och studier. Nya problem och nya komplikationer som uppstått i Sovjetunionen och i den internationella rörelsen krävde att *vi gick i skolan på nytt*. Och att gå i skolan med de bästa lärarna: den ryska revolutionens ledare. Efter 20 års erfarenheter i den amerikanska rörelsen och i Komintern satte vi oss själva i skolbänken och försökte lära från de stora ledarna som genomfört den enda framgångsrika revolutionen i arbetarklassens historia.

Vi var tvungna att lära, även hur man skulle *tänka* – och att ta oss tid att tänka. Vi trodde på ett parti som agerade disciplinerat, men disciplinerad aktivitet ensamt karaktäriserar inte bara revolutionären. Andra grupper, som fascisterna, har den kvaliteten. Stalinisterna agerar disciplinerat. Tänkande är en form av aktion. Under vår rörelses tidiga år diskuterade vi mycket – allt var inte trevligt att höra, men ur detta kom vissa klargöranden. Vi var tvungna att lära oss vara tålmodiga och lyssna och, utifrån diskussionen, formulera vår politik och vårt program.

Detta var vår rörelses kvaliteter under de första åren med vår nära nog totala isolering som gjorde det möjligt för oss att överleva. Vi trodde på den amerikanska arbetarklassen och vi orienterade oss gentemot den. När den amerikanska arbetarklassen började röra på sig under mitten av 1930-talet hade vi formulerat vårt handlingsprogram och vi befann oss mitt i klassen och vi började växa – vissa år växte vi ganska snabbt.

SWP:s interndemokrati

Inte minst av orsakerna till att vi höll oss vid liv under 38 år och växte något och att vi nu är i stånd att kunna tillvarata nya möjligheter, var vårt partis flexibla demokrati. Vi försökte aldrig lösa åsiktskillnader genom förtryck. Fri debatt – inte alla dagar i veckan, men vid fastställda reglerade tillfällen med fulla garantier för minoriteten – är en nödvändig förutsättning för hälsan och styrkan hos en organisation som vår.

Det finns ingen garanti för att fraktionsverksamhet inte går över styr. Jag vill inte vara en förespråkare för fraktionsverksamhet – såvida inte någon angriper mig och vrider partiet åt fel håll och inte vill ge mig en chans att protestera mot det! Den internationella organisationens allmänna erfarenheter har visat att överdriven fraktionsverksamhet kan vara väldigt farligt och destruktivt för ett parti. I min bok *The First Ten Years of American Communism*⁵ [Den amerikanska kommunismens första tio år], lägger jag all nödvändig betoning på de principlösa fraktionsstridernas negativa sidor. Men om ett parti å andra sidan kan leva år efter år utan några fraktionsstörningar så behöver det kanske inte vara ett tecken på *hälsa* – det kan vara ett tecken på att partiet *sover*; att det inte är ett levande parti. I ett levande parti finns menings- skiljaktigheter, skillnader i bedömning och så vidare. Men detta är ett tecken på liv.

1960-talets nya vänster

Det finns nu ett nytt fenomen inom den amerikanska radikala rörelsen som jag förstått kallas ”Den nya vänstern.” Detta är en bred titel som givits en samling människor som påstår att de inte gillar situationen som den ser ut och att något måste göras mot det – men vi bör inte ta med oss något från erfarenheterna från förr; inget från den ”Gamla vänstern” eller dess idéer eller traditioner har något värde. Hur kommer framtiden att se ut? ”Ja det är inte heller så klart. Låt oss fundera över den.” Vad gör vi nu? ”Jag vet inte. Något bör göras.” Detta är en rimlig beskrivning av denna formlösa Nya vänster som det skrivs så mycket om och som vi måste utmana.

Vi vet var vi kommer ifrån. Vi har för avsikt att upprätthålla vår kontinuitet. Vi vet att vi är en del av världen och att vi måste tillhöra en internationell rörelse och dra fördelar av förbin-

⁵ Nyutgåva av Pathfinder Press 1973.

delser och diskussion med likasinnade över hela världen. Vi har en bestämd inriktning medan den Nya vänstern säger att arbetarklassen är död. Arbetarklassen avskrevs av besserwissrarna under tjugotalet. Det var en lång högkonjunktur under 1920-talet. Inte nog med att arbetarna inte vann några segrar – de förlorade mark. Fackföreningarnas medlemsantal minskade rentav. I alla basindustrier, där vi idag ser blomstrande industrifackföreningar – bilarbetarna, flygplansindustrin, stål, gummi, el, transport, sjöfart – dessa fackföreningar fanns inte, endast några utspridda här och där. Det fanns företagsfackföreningar i alla de stora basindustrier, styrda av direktörernas lakejer. Arbetarna hade rätt att tillhöra dessa företagsfackföreningar så länge de gjorde vad lakejerna sa till dem. Det krävdes ett halvrevolutionärt uppror i mitten av trettioalet för att avskaffa dem och införa riktiga fackföreningar.

Det fanns många besserwissrar som avfärdade den amerikanska arbetarklassen och sa, ”Detta är Marx grundläggande misstag. Han tror att arbetarklassen kan göra revolution och frigöra sig själv. Och han har helt fel! Se på dem bara!” De sade inte vem som skulle genomföra revolutionen om arbetarna inte gjorde det – precis som folket inom Nya vänstern inte ger oss någon beskrivning av vilken kraft som kommer att omvandla samhället.

Det visade sig att folk som sade sådana saker på 1920-talet hade fel, och de som säger samma saker om arbetarklassen idag kommer att visa sig ha fel. Vi kommer att fortsätta att inrikta oss mot arbetarklassen och särskilt dess organiserade del. Jag hoppas att vårt parti och vår ungdomsrörelse inte bara kommer att fortsätta utan kommer att intensifiera och utveckla sin förmåga att polemiserat mot alla som gör anspråk på att leda de amerikanska arbetarnas kommande radikaliserings.

Framför allt hoppas jag att vårt parti och vår ungdomsrörelse kommer att fortsätta att lära och fortsätta att växa. Detta är villkoret för överlevnad som ett revolutionärt parti. Jag blir inte bara otålig med nykomlingar som just kommit från ingenstans och tillkännager att de vet allt, jag blir även otålig över gamla i gården tror att de inte har något att lära. Världen förändras. Nya problem uppstår, och den revolutionära rörelsen ställs inför nya omständigheter, nya komplikationer vid varje steg. Förutsättningen för effektiv politisk ledning är att ledarna själva fortsätter att lära och växa. Det innebär att inte förlora sin ödmjukhet helt och hållet.

Individens betydelse

Jag skulle gärna vilja lägga till ytterligare en punkt. Frågan ställs ofta, ”Vad kan en enda person göra?” Det allvarliga i världssituationen är ganska allmänt vedertaget utanför våra led. Allvaret i hela det sociala problemet har förstörats en miljon gånger av utvecklingen av kärnvapen och möjligheten av att dessa uppfinningar och upptäckter kan förstöra allt liv på jorden. Inte enbart en enskild stad som Hiroshima eller Nagasaki, utan förmågan att förstöra allt liv på jorden. Och detta ligger i händerna på hänsynslösa och ansvarslösa människor. Det måste tas ifrån dem och det kan inte ske på annat sätt än genom en revolution.

Vad kan en enda person göra i denna fruktansvärta allvarliga situation. Jag såg ett program på TV för inte så länge sedan: en intervju med Bertrand Russell, den brittiska filosofen, före detta pacifist, kärnvapenmotståndare. Han är inte en revolutionär marxist, men han är en engagerad motståndare till kärnvapenkrig och en som förutspår vilken katastrof ett sådant krig skulle medföra. Han fick frågan ”Vilka är chanserna, som du ser det, till att förhindra ett kärnvapenkrig som kan förstöra allt liv på jorden? Han sa ”Oddsens är fyra-mot-sex mot oss.” Nästa fråga var ”Hur skulle du höja oddsens för att kunna förhindra ett kärnvapenkrig?” Han svarade ”Jag vet inget annat än att fortsätta kämpa för att försöka förändra oddsens.”

Antag nu att vi som ett resultat av alla protester och våra egna och andra människors och aktiviteter lyckas ändra oddsens till femti-femti. Då har vi en våg i jämvikt, där endast en fjäder kan tippa den åt ena eller andra hållet. Om vi har en sådan situation – vilket enligt min

åsiikt just är det tillstånd som råder i världen idag – kan en persons aktivitet i den revolutionära rörelsen kanske utgöra skillnaden.

En trend i fel riktning

12 november 1966

Kopior till:

Ed Shaw, New York

Jean Simon, Cleveland

Reba Hansen

New York, N.Y

Kära Reba:

Detta besvarar ditt brev från den 2 november i vilket du bifogade en kopia av Jean Simons brev från 12 oktober. Jag blev överraskad och bekymrad över Jeans förslag att ändra stadgebestämmelserna som säger att en oberoende Kontrollkommission ska väljas av konventet och göra den till en ren underkommitté till den Nationella kommittén, vilket i själva verket skulle innebära en underkommitté till Politiska kommittén. Detta skulle innebära en *de facto* likvidering av Kontrollkommissionen som den ursprungligen var tänkt att vara.

Alla dessa nya utspel och förslag som går ut på att mixtra med stadgarna som tjänat partiet så bra hittills, med målet att ”strama upp” centraliseringen, utgör så vitt jag kan se för närvarande en trend i fel riktning. Partiet (och YSA) är redan alltför ”stramt” och om vi går ännu längre längs denna väg riskerar vi att strypa partiet till döds.

Som jag minns kom förslaget att upprätta en Kontrollkommission, vald separat av kongressen, från plenarmötet och Aktiva Arbetarkonferensen hösten 1940 efter mordet på Den Gamle. Som ni minns fick mördaren tillträde till hushållet i Coyoacán genom sina relationer med en partimedlem.⁶ Politiska kommittén var då, som den alltid kommer att vara om den fungerar på rätt sätt, alltför upptagen med politiska och organisatoriska problem för att få tid över till undersökningar och säkerhetskontroller av individer.

Man enades om att vi behövde ett speciellt organ för att ta hand om detta arbete, att undersöka rykten och anklagelser och presentera sina rön och rekommendationer inför Nationella kommittén.

Om partisäkerheten var en sida av Kontrollkommissionens uppgifter, så var den andra sidan – inte mindre viktig – att ge maximal garanti till enskilda medlemmar, som anklagats eller ryktats vara ovärdiga partimedlemskap, att de skulle försäkras en fullständig utredning och en rättvis behandling eller chans att försvara sig. Det ansågs att detta dubbla syfte bäst kunde skötas av ett organ som valts separat av kongressen och som bestod av mångåriga medlemmar som var speciellt respekterade av partiet för sin ärlighet såväl som sin hängivenhet.

Jag minns tillfällena då Kontrollkommissionen tjänade partiet väl vad gäller båda sidorna av denna dubbla uppgift. I ett fall utslöts en medlem av sjömännens fraktion av avdelningen i Los Angeles efter att två medlemmar av Nationella kommittén fört fram anklagelser mot honom. Den utslutne medlemmen överklagade till Nationella kommittén och fallet överlämnades till Kontrollkommissionen för utredning. Kontrollkommissionen, där vad jag minns Dobbs var Nationella kommitténs representant vid den tiden, undersökte hela saken och fann

⁶ Leo Trotskij, ”den gamle”, mördades i Mexiko i augusti 1940 av en av Sovjets hemliga agenter (spanjoren Ramón Mercader) som låtsades vara sympatisör till Fjärde internationalen.

att det inte fanns bevis för anklagelserna och rekommenderade att den uteslutne medlemmen skulle återinsättas. Detta gjordes.

I ett annat fall cirkulerade Shachtmaniterna och andra utanför partiet rykten mot integriteten hos en kontorist vid det nationella partihögkvarteret. Detta undersöktes grundligt av Kontrollkommissionen som, efter att ha upptagit stenograferade vittnesmål från alla tillgängliga källor, förklarade att ryktena var ogrundade och frikände den anklagade partimedlemmen så att hon kunde fortsätta sitt arbete. Det fanns andra fall där man efter undersökning fann att anklagelserna var bevisade och föreslog lämpliga åtgärder.

Alla dessa erfarenheter tala övertygande om behovet av en separat kontrollkommission bestående av högt respekterade kamrater som undersöker varje fall grundligt, utan att influeras av personliga eller politiska fördomar, eller påverkan från något håll och vars enda funktion är att undersöka varje fall öppet och rättvist från alla sidor och att rapportera sina slutsatser och rekommendationer. Detta är det bästa sättet att skydda inte enbart partiets säkerhet utan även respektera de anklagades rättigheter i varje fall.

Så vitt jag vet är den enda kritik som kan riktas mot kontrollkommissionen under senare tid att den inte alltid fungerat på detta sätt, med deltagande av alla dess medlemmar, genom antingen närvaro eller korrespondens, i alla förhandlingar – och lyckats övertyga partiet om att dess undersökningar var grundliga och dess slutsatser och rekommendationer rättvisa och skäliga.

Det borde även påpekas att tanken på en separat kontrollkommission som valts av konventet faktiskt inte ursprungligen kom från oss. Precis som allt annat som vi känner till om partiets organisationsprinciper och funktioner, så kommer den från de ryska bolsjevikerna. Det ryska partiet hade en separat kontrollkommission. Det borde också påpekas att efter revolutionen upprättade den nya regeringen domstolar. Den tillät även oberoende fackföreningar vilka, som Lenin påpekade i en av debatterna, även hade plikten att försvara medlemmarnas rättigheter mot regeringen. Detta ändrades naturligtvis senare då all makt koncentrerades i partisekretariatet och alla presumtiva oberoende institutioner förvandlades till nickedockor. Men vi vill inte röra oss i den riktningen. Formerna och metoderna under Lenins och Trotskijs tid är en bättre guide för oss.

Jag är speciellt oroad över förslag som går ut på att försvaga de stadgeenliga rättigheterna för avstängda eller uteslutna att överklaga till konventet. Detta är helt enkelt en bestämmelse för att skydda varje partimedlem mot möjligt maktmissbruk från Nationella kommitténs sida. Den bör inte avskaffas eller urvattnas enbart för att visa att vi är så djävla revolutionära att vi inte gör några eftergifter till några ”borgerliga principer om kontroll och maktindelning”. Den välbekanta ”Bill of Rights” [rättighetsförklaringen] är en maktfördelningsprincip som jag hoppas kommer att inarbetas, till stora delar åtminstone, i arbetarrepublikens konstitution i detta land. Rätten att överklaga som är inskriven i våra partistadgar är även den ett uttryck för ”maktfördelning”. Den kan bidra till att göra vårt parti attraktivt för revolutionära arbetare som en verkligt demokratisk organisation som såväl garanterar rättigheter som kräver ansvar och på så sätt gör den mer tilltalande för dem.

Jag tror att dessa hänsyn är viktigare nu än någonsin tidigare under vårt partis 38-åriga historia. I dagens politiska klimat och med de pågående förändringarna av partiets sammansättning måste den demokratiska centralismen användas flexibelt. Åtminstone 90 procent av betoningen borde läggas på den demokratiska sidan och inte på några vansinniga planer att ”strama upp” partiet så till den grad att frågor är ovälkomna och kritik och debatt kvävs. Detta

är ett recept för att döda partiet innan det får en chans att visa hur det kan hantera och införliva ett ökande medlemstal av nya ungdomar som inte känner till allt från början utan måste lära och växa med tiden under förhållanden där skolning och diskussion förs i en fri, demokratisk atmosfär.

I en polemik mot Stalin anmärkte Trotskij en gång att t o m under inbördeskrigets dagar ”sjöd” diskussionen ”som ett källflöde” Dessa ord och andra liknande som skrevs av Trotskij under hans första angrepp mot stalinismen i *Den nya kursen** bör förklaras återigen för de nya unga rekryterna i vårt parti. Och det bästa sättet att förklara sådana avgörande saker är att leva som vi lär.

Kamratligen

James P Cannon

SWP:s stolta traditioner

27 juni 1967

Till Politiska kommittén, New York, New York

Kamrater:

Jag motsätter mig den av den Politiska kommittén antagna motionen som rekommenderar att kamrat Swabeck omedelbart utesluts.

Som ni informerats om tidigare är jag för ett annat sätt att ta itu med de problem som uppstått genom Swabecks brev till [Gerry] Healy. Jag förklarade mina åsikter för Art Sharon under hans korta besök här och jag antar att han vidarebefordrade dessa till er. Dessutom visade Joel [Britton] en kopia på hans brev till Partihögkvarteret där han rapporterade om diskussionen som genomfördes vid ett möte med ledamöter i nationella styrelsen här.

Jag anser att det är ganska olyckligt att dessa avvikande åsikter inte infördes i Politiska kommitténs protokoll för mötet som beslöt att rekommendera uteslutning av Swabeck – så att de övriga ledamöterna i Nationella kommittén fick en chans att överväga och diskutera dem innan de röstade i frågan som förelades dem tillsammans med protokollet från Politiska kommittén.

Min inställning i frågan kan kortfattat sammanfattas som följer:

1. Eftersom Swabecks brev till Healy tar upp två frågor av stor internationell betydelse – utvecklingen i Kina och vår politik och taktik i kampen mot vietnamkriget – som nu är ute till en vederbörlig diskussion i den internationella rörelsen så väl som i vårt parti, borde alla disciplinära åtgärder som vi kan föreslå koordineras i nära samarbete med internationella kamrater, speciellt kamraterna i England, och genomföras i överenskommelse med dem.
2. Eftersom vi just nu inleder våra förkonventdiskussioner, där frågorna som Swabeck fört fram kommer att ha sin plats på dagordningen, vore det ganska bakvänt att inleda diskussionen genom att utesluta den enda uttalade kritikern av partiets inställning och agerande. Ett mer effektivt förfaringssätt vore, enligt min mening, att helt enkelt publicera Swabecks brev (till Healy och Dobbs) med genomarbetade och detaljerade svar.

Om tidigare erfarenheter är någon vägledning, så borde skolningen av partiets nya generationer och befästandet av partiets uppfattningar tjänas bättre genom ett sådant förfaringssätt. Exempel som talar för att man på detta sätt underordnar disciplinära åtgärder den politiska skolningens högre mål finns rikligt dokumenterade i de publicerade redogörelserna av

* Här misstar sig Cannon, något sådant uttalande finns ej i *Nya kursen*, men väl i *Förrådada revolutionen* – Red

kampen mot den småborgerliga oppositionen 1939-40 och det interna diskussionsmaterialet som handlar om Goldman-Morrowaffären 1944-56.⁷

3. Under diskussionen, under ett antal år i opposition mot partiets politik, har Swabeck lyckats isolera sig själv till den grad att den direkta effekten av partiets reaktion på denna nya provokation inte kommer att bli särskilt stor varken åt ena eller andra hållet. Men de långsiktiga effekterna på partiets politiska skolning, och dess förberedelser för att klara av gamla problem i nya former, kan sannerligen bli väldigt stora.

Det är av yttersta vikt att våra partimedlemmar, och den internationella rörelsen, återigen ser ledningen som en fortsättning av denna stolta tradition – att agera med moget övervägande för att tjäna våra större politiska mål utan personlig favorisering eller fientlighet.

Kamratligen, James P Cannon

Översättning: *Per-Olov Eklund*

⁷ Cannons brev och tal om oppositionsgruppen i SWP som leddes av Felix Morrow och Albert Goldman igår i hans böcker *Letters from Prison* och *The Struggle for Socialism in the "American Century"* (Pathfinder Press 1973 och 1977).